

KONCEPCE
ROZVOJE NÁRODNÍHO
ZEMĚDĚLSKÉHO MUZEA
NA LÉTA
2025–2028

Obsah

KLÍČOVÁ SLOVA.....	1
ÚVOD DO KONCEPCE	2
ANALYTICKÁ ČÁST	5
METODICKÝ POSTUP.....	5
ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU, REFLEKTUJÍCÍ ÚČEL ZŘÍZENÍ ORGANIZACE	7
HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI – SWOT ANALÝZA.....	8
NÁVRHOVÁ ČÁST – URČENÍ CÍLŮ DALŠÍHO ROZVOJE ORGANIZACE.....	10
A) MISE A VIZE 2028	10
B) GLOBÁLNÍ CÍL.....	11
C) STRATEGICKÉ OBLASTI.....	11
D) STRATEGICKÉ CÍLE.....	12
E) DÍLČÍ CÍLE.....	13
PŘÍLOHY.....	19
POUŽITÉ ZDROJE	20
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	23

AUTORSKÝ TÝM

Garant: Ing. Zdeněk Novák

Koordinace a zpracování: Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D.

Spoluautoři: Ing. Dita Drozdová, PhDr. Pavel Douša, Ing. Josef Praks, Mgr. Ivan Berger, Ing. Václav Kinský, Ing. Vilém Křeček, Ing. Vladimír Michálek, Mgr. Lucie Kubásková, Mgr. Dana Janotová, Ph.D., Bc. Lenka Dlabolová, Mgr. Kateřina Čapounová

Revize textů: Mgr. Michal Beneš, CSc.

Grafické zpracování: MgA. Kateřina Závodová

KLÍČOVÁ SLOVA

muzeum – strategie – vize – cíle – management – sbírka – integrita – inovace – inspirace – profesionalizace – partnerství – udržitelnost – resilience – zodpovědnost – kurátorství – ochrana – komunikace – prezentace – zemědělství – tradice – krajina – venkov – věda a výzkum – vzdělávání, kreativní vzdělávání – znalosti – investice do zaměstnanců – služby veřejnosti – inkluze

ÚVOD DO KONCEPCE

Národní zemědělské muzeum (dále také NZM) zahájilo v roce 2015 díky schválení nové Strategie rozvoje Národního zemědělského muzea 2015–2020 proces nazvaný „Oživování NZM“. V uvedeném dokumentu jasně definovalo svou ambici stát se „výkladní skříní resortu“. Po fázi nezbytné stabilizace, nutné nejen s ohledem na katastrofální stav ekonomické agendy, ale i mimořádně problematickou situaci odborných agend a personální politiky mohl proces „Oživování“ pokročit k rozvojovým opatřením s cílem vrátit Národní zemědělské muzeum mezi významná muzea naší země. Tento cíl se podařilo naplnit i přes obtížná ekonomická léta způsobená epidemií COVID-19 a válkou na Ukrajině, a to za nezastupitelné, obrovské podpory zřizovatele – Ministerstva zemědělství ČR.

Národní zemědělské muzeum je v roce 2024 uznávanou národní institucí aplikující moderní muzeologické trendy a přitahující návštěvníky. NZM nabízí nově vybudované atraktivní expozice, řadu výstav a akcí, aktivně se podílí na výzkumných projektech a je partnerem řady odborných institucí, veřejné správy a podniků. Jako jedna z mála národních kulturních institucí v Česku buduje síť poboček a spolupracujících institucí díky Síti zemědělských muzeí, kterou iniciovalo ve všech krajích. Je vědecko-výzkumnou institucí komunikující jedno z klíčových témat celé společnosti – fenomén zemědělství, bez kterého by civilizace nedosáhla současné úrovně. Věnuje se aktuální problematice udržitelnosti, otázkám klimatického vývoje a s tím souvisejícím klíčovým změnám v oboru, který je potřebný k zajištění potřeb lidí na naší planetě. Muzeu se daří komunikovat tato témata atraktivní formou a čísla návštěvnosti svědčí o tom, že dokázalo veřejnost zaujmout. Muzeum postupovalo při transformaci velmi rychle a dokázalo stabilizovat interní procesy i zrealizovat řadu rozvojových investičních akcí – rekonstrukci hlavní budovy v Praze, vybudování infrastruktury nové pobočky v Ostravě, nového centrálního depozitáře v Čáslavi i revitalizovat a modernizovat budovu pobočky ve Valticích. Zahájilo také přípravu dalších investičních akcí: obnovu částí národní kulturní památky zámku Kačina z prostředků Integrovaného operačního programu (rozhodnutí vydáno v roce 2024), rozvoj pobočky NZM Ostrava (příslib vydán v roce 2023) a jedná intenzivně o zapojení do projektu Budějovice Evropským hlavním městem kultury 2028, aby získalo prostředky na dílčí obnovu národní kulturní památky zámek Ohrada a vytvoření zážitkové krajiny v jeho nejbližším okolí, určené k edukaci zejména lesnických a rybníkářských témat.

NZM ve svém poslání a činnostech naplňuje definici přijatou na generální konferenci Mezinárodní rady muzeí (ICOM) v Praze roku 2022: **„Muzeum je stálá nezisková instituce ve službách společnosti, která odborně zpracovává, sbírá, konzervuje, interpretuje a vystavuje hmotné i nehmotné dědictví. Muzea jsou otevřená veřejnosti, přístupná a inkluzivní. Podporují a rozvíjejí rozmanitost a udržitelnost, fungují a komunikují eticky, profesionálně a za účasti různých komunit. Nabízejí rozličné podněty pro vzdělávání, potěšení, reflexi a sdílení vědomostí.“**¹

1 <https://icom-czech.mini.icom.museum/icom/definice-muzea/>

Prostřednictvím prezentace svých sbírek a fondů přispívá NZM k utváření vztahu společnosti k zemědělským a potravinářským oborům a jejich tradici, ke kulturní krajině, hospodaření s vodou, nemateriálnímu agrárnímu kulturnímu dědictví a venkovu. Muzeum je tradiční veřejná kulturní instituce financovaná z veřejných zdrojů, jejíž základní poslání, misi, stanovuje zřizovatel, tedy Ministerstvo zemědělství.

Moderní Národní zemědělské muzeum svou Vizí rozvoje 2028 respektuje klíčové body nové definice muzea přijaté na generální konferenci ICOM v Praze v roce 2022, na jejímž zdárném průběhu se podílelo, a současně chce participovat na udržitelném rozvoji Evropského společenství v souladu s jeho strategickými cíli a s ohledem na změnu klimatu. Národní zemědělské muzeum chce přispívat k tomu, aby společná Evropa byla chytřejší, šetrnější, propojenější a blíže občanům. Společnost 21. století bude čelit řadě nových výzev, jakými jsou rostoucí spotřeba, urbanizace, virtualizace, změna klimatu, umělá inteligence, rostoucí technologická dostupnost a digitalizace, ohrožení blahobytu, stárnutí obyvatel a aktuálně dopady války na Ukrajině, a to vše v atmosféře zápasu o zdroje, které po období nadměrné exploatace nabývají na nové důležitosti. Ve velké míře roste význam uchování know-how, tradičních společenských i odborných kompetencí a dovedností lidstva díky virtualizaci světa. Voda, klima, fotosyntéza a její využití v zemědělství však zůstávají nezpochybnitelnými základními hodnotami pro přežití civilizace. Další klíčovou hodnotu je princip inkluze – kdo jiný než paměťová instituce by měl být strážcem principu „nevylučování“ a věčné, otevřené diskuse.

Národní zemědělské muzeum proto vnímá svou roli právě v tomto širokém kontextu, jelikož jedině tímto způsobem neztratí svou aktuálnost, atraktivitu a hodnotu pro společnost, stejně jako to dokázalo v období první Československé republiky. Jen taková muzea, která budou inovativní, spolupracující, učící se a oslovující veřejnost napříč společnostmi, budou schopná obstát mezi digitalizujícími se institucemi postpandemické éry.

Národní zemědělské muzeum má díky širší svého záběru velký prostor přispívat k cílům udržitelné Agendy 2030 a hrát klíčovou roli v Evropě odolnější, chytřejší, zelenější, propojenější, sociálněji a bližší občanům. Národní zemědělské muzeum se chce zaměřit na sociální, kreativní, inovativní, technologické a participativní aspekty své práce. Realistickou strategií je strategie udržitelnosti, která dokáže reagovat na proměnlivou společenskou poptávku doby postcovidové a válečné, a hospodářství usilující o přechod k nízkouhlíkové ekonomice s pravděpodobnými změnami priorit veřejných financí.

Strategickým cílem je resilience: dynamická odolnost, schopnost přizpůsobit se, přijmout novou realitu a přitom neztratit ze zřetele základní poslání muzea.

ANALYTICKÁ ČÁST

Metodický postup

Proces tvorby koncepce vychází z čl. 6 směrnice č. 32/2023 ministra zemědělství k výkonu zřizovatelských funkcí vůči státním příspěvkovým organizacím resortu Ministerstva zemědělství. Byl založen jednak na participaci napříč institucí, jednak na zapojení expertů a odborníků na problematiku rozvoje muzeí a kulturních institucí v rámci Česka. Cílem bylo vytvořit kvalitní strategický materiál, který bude přijat jak napříč institucí, tak zřizovatelem a klíčovými stakeholdery,² aby na jeho realizaci existovala shoda a každý participant následně přispíval k naplnění stanovených cílů. Koncepce rozvoje Národního zemědělského muzea na léta 2025–2028 vychází z Koncepce rozvoje NZM na léta 2021–2024 (dále jen „předchozí koncepce“) a Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030.³ Opírá se také o Metodiku přípravy veřejných strategií,⁴ koncepční dokumenty Ministerstva kultury⁵ a Úřadu vlády ČR a všechny potřebné strategické materiály na krajských a městských úrovních v krajích a obcích, kde muzeum zřizuje své pobočky.

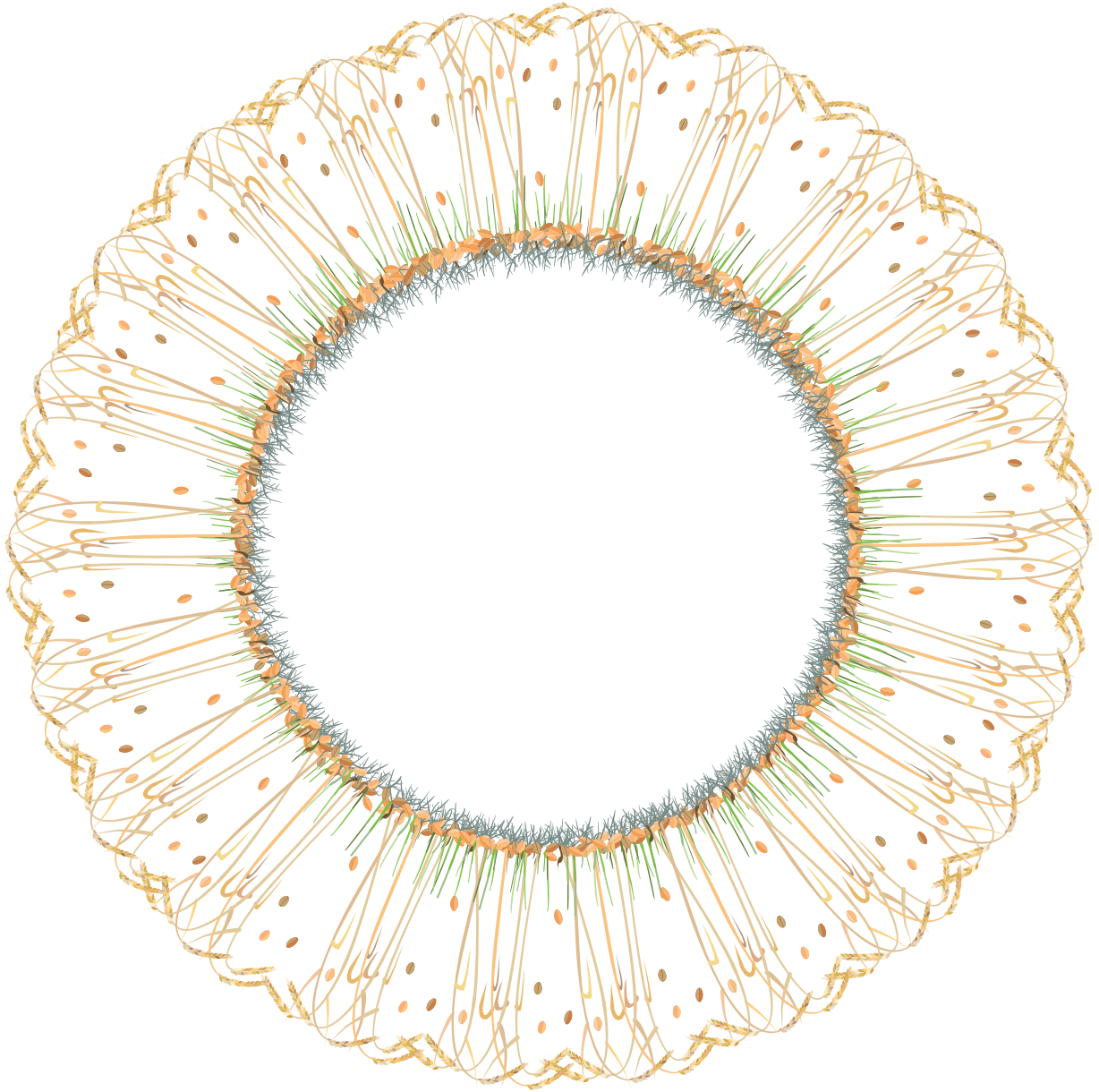
Analytická část dokumentu vychází z dat produkovaných institucí, z výročních zpráv, interních směrnic, příkazů ředitele, informací uvedených na webových stránkách, šetření na místě a komunikace se zaměstnanci Národního zemědělského muzea. Dále vychází z plnění opatření předchozí koncepce. SWOT analýza je přehledným materiálem pro hodnocení faktorů, které ovlivňují úspěšnost organizace, a výchozím materiálem, který slouží jako podklad pro formulaci cílů a opatření, připomínky a komentáře, tak aby výsledná podoba definovaného komplexního hodnocení instituce byla maximálně objektivní a konsensuální. Proces tvorby dokumentu byl verifikován vstupy náměstků generálního ředitele pro řízení jednotlivých sekcí a ředitelů poboček, kteří slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby identifikovali pro svoje svěřené oblasti, a také od jednotlivých pracovníků NZM. Závěry byly dále ověřeny v rámci procesu participace interního pracovního týmu (porady vedení). Na základě oslovení všech zaměstnanců instituce došlo ke sběru dat od pracovníků, kteří se účastnili připomínkování a materiál doplnili a verifikovali. V rámci NZM tak probíhaly průběžné konzultace, zpracovávání dílčích podkladů a revidování závěrů na různých úrovních. Materiál byl dále konzultován se zástupci krajů a obcí, jež mají k NZM bližší vztah (Moravskoslezský, Středočeský, Jihočeský a Jihomoravský kraj, města Ostrava, Čáslav, České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Valtice a Kutná Hora, městys Nové Dvory a obec Svatý Mikuláš), a s tradičními partnery, jako jsou univerzity, ČAZV, Lesy ČR, Agrární komora, Potravinářská komora, AOPK, CzechTourism, Prague City Tourism, Klub českých turistů, Národní hřebčín Kladruby nad Labem, ČV ICOM a AMG.

2 Ministerstvo kultury, Státní pozemkový úřad, Moravskoslezský kraj, ÚKZÚZ

3 <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-resortu-ministerstva-1.html>

4 <https://www.mmr.cz/cs/microsites/portal-strategicke-prace-v-ceske-republice/nastroje-a-metodicka-podpora/vystupy-projektu>

5 Aktuálně platná je pouze Státní kulturní politika (<https://mk.gov.cz/statni-kulturni-politika-cs-69>), Koncepce rozvoje knihoven 2021–2027 a Koncepce památkové péče v České republice na období 2024–2028, platnost dalších oborových koncepcí, včetně koncepce rozvoje muzeí, skončila v roce 2020.

Analýza současného stavu, reflektující účel zřízení organizace

ÚČEL, KE KTERÉMU JE NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM ZŘÍZENO (podle čl. IX zřizovací listiny):

„Národní zemědělské muzeum plní funkce muzea ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně sbírek“). Zřizuje se za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy (dále jen „sbírky“), provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se sbírek a prostředí, z něž jsou získávány sbírkové předměty, a šířit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.“

V rámci implementace předchozí koncepce byly z velké části splněny strategické cíle, dílčí cíle a jednotlivá opatření reflektující účel zřízení organizace. Pokud splněny nebyly, bylo to způsobeno obecnou ekonomickou situací po epidemii COVID-19 a zahájením války na Ukrajině. Součástí analýzy současného stavu jsou i přílohy Analýza vnitřního prostředí (příl. č. 1), Analýza vnějšího prostředí (příl. č. 2) a Analýza cílových skupin (příl. č. 3).

Hlavní zjištění analytické části – SWOT analýza

Vnitřní prostředí (atributy organizace)	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<p>Unikátní specializované sbírky (muzejní, archivní a knihovní fond)</p> <p>Atraktivní prostředí poboček</p> <p>Nejstarší specializované veřejné lesnické muzeum na světě (Ohrada)</p> <p>Moderní centrální depozitář v Čáslavi</p> <p>Aplikovaný muzeologický koncept</p> <p>Koncept prezentace pražské budovy NZM přitahující návštěvníky</p> <p>Různorodá nabídka aktivit pro široké spektrum veřejnosti upevňující pozitivní image muzea</p> <p>Aktivní zapojování profesních skupin, představující potenciál pro další zkvalitňování muzejního vzdělávání</p> <p>Atraktivní koncept expozic</p> <p>Schopnost generovat oceňované výstavy a expozice</p> <p>Tematicky unikátní lektorské programy</p> <p>Vstupné zdarma pro děti a mládež do 18 let</p> <p>Resortní dny – vstup ve vybrané dny pro resortní pracovníky zdarma</p> <p>Interní grantový systém pro vědu a výzkum</p> <p>Podpora studentských vědeckých prací</p> <p>Odborné periodikum Prameny a studie</p> <p>Respektovaný vrcholový management</p> <p>Úspěšné získávání a realizace investičních projektů financovaných z IROP a výzkumných projektů z NAKI</p> <p>Založení a vybudování Sítě zemědělských muzeí</p> <p>Celonárodní spolupráce s dalšími institucemi</p> <p>NZM coby instituce aktivně se podílející na rozvoji komunitního života</p> <p>Fungující spolupráce s resortními organizacemi</p> <p>Jednotný vizuální styl a komunikace instituce</p> <p>Existence unikátní Chotkovské knihovny a odborných zemědělských knihoven včetně odborné lesnické a myslivecké knihovny NZM Ohrada od roku 1842</p> <p>Úspěšná dlouhodobá spolupráce s médii, zejména veřejnoprávními – Českou televizí a Českým rozhlasem</p>	<p>Nedokončený proces kvalitního uložení a management sbírkových předmětů</p> <p>Nedostatečná podpora a využití digitalizace</p> <p>Nedostatečná dokumentace současnosti</p> <p>Nízké badatelské využití sbírek⁶</p> <p>Nedostatečná nabídka pro zahraniční návštěvníky</p> <p>Kvalita služeb pro návštěvníky a badatele na odpovídající úrovni⁷</p> <p>Absence „facility managementu“</p> <p>Nízká míra zapojení do zahraniční spolupráce</p> <p>Absence strategie pro mimorozpočtové financování (pronájmy, „merch“, prodej, „fundraising“)</p> <p>Chybějící strategie muzejního vzdělávání, neumožňující dostatečně využívat potenciálu, který nabízí zemědělské zaměření muzea (oblast klimatických změn a životního prostředí, globálních témat obživy apod.)</p> <p>Nedostatečné zapojení do národních a mezinárodních oborových organizací</p> <p>Intenzivní využívání muzejních prostorů pro pronájmy omezující odborný provoz (omezení výstav, přednášek, omezení přístupnosti)</p>

6 Zahrnuje digitalizaci v širokém slova smyslu.

7 Zahrnuje chybějící restauraci, kvalitní muzejní obchod, kvalitní sociální zázemí, kavárnu, badatelnu, veřejnou knihovnu apod.

Vnější prostředí (atributy prostředí)	O – příležitosti	T – hrozby
	Pobočky muzea v Čechách a na Moravě v příznivých lokacích	Nestabilita politických priorit
	Podpora projektů v oblasti znalostní, digitální, kreativní ekonomiky a bezpečnosti	Financování muzeí s ohledem na vývoj státního rozpočtu a priorit v dotačních programech EU
	Rostoucí zájem veřejnosti o aktuální trendy zemědělství ve vazbě na měnící se podmínky prostředí	Personální a finanční poddimenzovanost instituce
	Rostoucí zájem veřejnosti o nové muzejní formáty a atraktivní způsob trávení volného času	Nedostatek finančních prostředků na další vzdělávání pracovníků
	Zájem profesních skupin podílet se na aktivitách NZM	Nízká investiční podpora zřizovatele na renovaci expozic a rozvoj organizace
	Zájem členů Sítě zemědělských muzeí o spolupráci	Správa majetku mimořádné kulturněhistorické hodnoty bez odpovídajícího financování
	Spolupráce zemědělských muzeí v rámci platformy AIMA	Změna nastavení dotačních titulů
	Spolupráce s ČAZV	Chudnutí občanů (inflation)
	Rozvoj digitalizace společnosti a nárůst nových technologií	Změna preference návštěvníků
	Rostoucí poptávka po nových kompetencích pro trh práce ⁸	Nezájem profesních skupin o spolupráci
	Orientace na aktuální trendy zemědělství	Vandalismus, žhářství ¹⁰
	Prioritizace tématu moderního a lokálního zemědělství ve společnosti	Přírodní katastrofy
	Zájem výzkumných a jiných resortních organizací o prezentaci odborných zemědělských a zemědělství blízkých témat směrem k široké veřejnosti	Kyberútoky a útoky v digitálním světě ¹¹
	NZM jako platforma pro prezentaci výsledků zemědělského výzkumu	Válka v Evropě
	Spolupráce s Knihovnou Antonína Švehly (ÚZEI)	Resortní aplikace Metodiky 17+ na výzkumné výstupy NZM v rámci hodnocení
	20. výročí převzetí NZM Ministerstvem zemědělství	Pokles zájmu o jinou činnost NZM v důsledku zhoršené finanční situace v ČR
	Potenciál statků zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO ⁹	Zvyšující se podíl provozních mandatorních výdajů na rozpočtu muzea v důsledku nepříznivého ekonomického vývoje země v posledních letech
	Slovenský projekt „Významné lesnické miesto“	Neexistence podrobné analýzy energetické náročnosti budov ve správě NZM
Požadavek aktivit v krajině – tematických lektorovaných vycházek na místa spojená s tématy NZM		

8 Jako např. kreativita, spolupráce, schopnost řešit problémy, manuální dovednost.

9 Žatec a krajina žateckého chmele, Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy, Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Hornická krajina Erzgebirge/Krušnohoří, Průhonický park, Zahrady a zámek Kroměříž, Holašovice, Lednicko-valtický areál, Historické centrum Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a kostelem Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci

10 https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/stavba-roku-jablonec-nad-nisou-obri-krystal-vandal-statisice-rodice.A201020_101044_liberec-zpravy_jape

11 <https://centrumkyberbezpecnosti.cz/utoky-hackeru-behem-pandemie-vzrostly/>

NÁVRHOVÁ ČÁST – URČENÍ CÍLŮ DALŠÍHO ROZVOJE ORGANIZACE

Návrhová část směřuje k naplnění vize Národního zemědělského muzea. Díky participativnímu procesu došlo ke shodě na vizi NZM do roku 2028 a globálního cíle. Z předchozí koncepce zůstávají nezměněny strategické oblasti a sada strategických cílů, opatření byla aktualizována podle současných, zejména ekonomických podmínek vnějšího prostředí. Opatření proto většinou směřují k realizaci cílů vlastními silami a jsou závislá na možnostech státního rozpočtu kapitoly Ministerstva zemědělství a výši prostředků přidělených NZM.

S ohledem na úsilí NZM v uplynulém období modernizovat materiálně-technickou základnu, úspěšně se otevřít veřejnosti, oživit základní funkce a zařadit se mezi přední národní instituce byly upozaděny interní procesy a důraz na muzeum jako sbírkotvornou a vzdělávací instituci. Relevance byla získávána přes PR a muzejní komunikaci a postupně s růstem prestiže a atraktivity rostl zájem a pochopení zřizovatele, a tedy i objem finančních prostředků na růst zaměstnanců, další investice a akce. V nadcházejícím období je nutné tento deficit narovnat, aby se úsilí muzea soustředilo na sbírku a její efektivnější komunikaci, a role kurátorů, restaurátorů a lektorů byla postavena do popředí z důvodu zajišťování kvalitních muzejních produktů a komunikace tématu zemědělství, venkova, tradic, krajiny a života. Takový přístup je vhodný také z důvodu resilience instituce. Orientace na vnitřní růst umožní růst celé instituce.

A) MISE a VIZE 2028

MISE (podle čl. IX zřizovací listiny, č. j. 5817/2019-MZE-11184 ze dne 12. 2. 2019):

„Národní zemědělské muzeum plní funkce muzea ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně sbírek“). Zřizuje se za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy (dále jen „sbírky“), provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se sbírek a prostředí, z něž jsou získávány sbírkové předměty, a šířit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.“

VIZE 2028

Národní zemědělské muzeum je moderním, otevřeným, globálním a resilientním muzeem, které prezentuje tradici, současnost a budoucnost zemědělství jako

strategického odvětví pro společnost. Zachycuje klíčové proměny a výzvy v oborech spojených se zemědělstvím, venkovem, krajinou a tradicemi.

Posiluje lokální a rozvíjí širší národní a kulturní identitu, vede k respektu ke kulturní krajině a zemědělským profesím. Vzdělává pro život v souladu s přírodou a s respektem k jejím (i dosud nepoznaným) zákonitostem. Podporuje kritické a otevřené myšlení.

B) Globální cíl

Národní zemědělské muzeum je SMARTER muzeem ve všech oblastech své činnosti. Ve vztahu ke svým základním rolím je otevřené návštěvníkům, komunikuje se stakeholdery, veřejností a vzdělává své zaměstnance. Ve spolupráci se světovými muzei komunikuje témata zemědělství a souvisejících oborů, venkova, tradic a krajiny jako existenciální fenomény formující vývoj lidstva v minulosti, současnosti i budoucnosti.

C) Strategické oblasti

Pro definování strategických oblastí byl zvolen přístup,¹² který aplikuje teoretickou muzeologii ve čtyřech rovinách, jimiž jsou:

Selekce – první fáze procesu identifikace „sbírkového“ předmětu nebo statku, rozpoznávání hodnot předmětu nebo statku na základě kvalifikovaného vědeckého výzkumu a poznání okolního světa. Jedná se o vyhodnocení a rozpoznání, zda má předmět nebo statek pro budoucí generace vypovídající hodnotu o fenoménu, který chceme zachytit, a je nositelem informací, které chceme předat. To vše je založeno na hlubokých znalostech problematiky, znalosti existující sbírky a širokém kontextu okolních souvislostí.

Tezaurace – proces vytváření, dokumentace a péče o sbírku, bezpečné uložení předmětů, a to jak „elektronické“, tedy formou kvalitní evidence a dokumentace, tak fyzické uložení předmětů zohledňující průběžnou a systematickou péči o ně z hlediska preventivní konzervace a potřebných zásahů: konzervace, restaurování. Analogicky pro statky nemateriálního agrárního kulturního dědictví. To vše v kontextu kvalitního prostředí moderních depozitářů.

Komunikace představuje veškeré výstupy muzea na veřejnosti, zpřístupnění sbírky a nemateriálního agrárního kulturního dědictví širokému publiku, zprostředkování znalostí o sbírce a schopnosti zprostředkovat práci a výstupy muzea atraktivní formou, ať už v podobě výstav, publikací, přednášek, ale třeba také edukačních programů či zahraniční spolupráce. Přiblížení výsledků zemědělské vědy odborné i laické veřejnosti.

---

12 Zbyněk Z. Stránský, Úvod do muzeologie Brno, 2000.

Institucionalizace je celkový rámec fungování muzea založený na efektivním a udržitelném nakládání s veřejnými prostředky a na vytváření kvalitního prostředí pro pracovníky instituce, kdy hlavní roli hraje silný leadership a schopnost řídit procesy, lidi a systém v rámci kvalitního managementu.

Vymezení strategických oblastí v NZM:

- A. SMARTER sbírka: NZM rozumí světu, rozpoznává, co je důležité pro další generace, a dokáže pečovat o svěřené hodnoty.
- B. SMARTER komunikace: NZM prezentuje hodnoty, vypráví atraktivní příběhy a sděluje poselství.
- C. SMARTER instituce: management NZM zodpovědně vede a řídí.

D) Strategické cíle

Strategický cíl A: Být lídrem ve vývoji a aplikování moderních muzeologických trendů a smysluplně využívaných technologií pro muzejní práci.

NZM je špičkovou muzejní institucí, která klade důraz na aplikování muzeologických konceptů práce na nejvyšší úrovni a je využívána pro rozvoj specializovaných zemědělských věd. Sleduje poslední trendy a spravuje Sbírku NZM s ohledem na principy odborné správy prostřednictvím kurátorů za pomoci nejmodernějších technologií. Otevře prostor pro kritický výzkum sbírkových předmětů a metod správy informací s ním spojených.

Strategický cíl B: Umožnit efektivní sdílení dat, informací, znalostí a poznatků o historii, současnosti a budoucnosti zemědělství a souvisejících oblastí poznání na základě promyšlené práce se sbírkou.

NZM dokáže atraktivně a srozumitelně vyprávět příběhy, které prezentují zemědělství a související obory včetně nemateriálního agrárního kulturního dědictví jako elementární fenomén lidstva, a to jak v rámci České republiky, tak globálně. Bere ohled na potřeby jednotlivých cílových skupin, které zná a respektuje. Je otevřenou, partnerskou institucí, spolupracuje také na prezentaci výsledků jiných výzkumných ústavů, které se zabývají zemědělskou tematikou a samy nástroje k prezentaci nemají – NZM se jeví jako ideální platforma.

Strategický cíl C: Nastavit promyšlený a efektivní systém řízení celé instituce s ohledem na udržitelnost a vysokou resilienci.

NZM je řádným hospodářem, smysluplně a promyšleně vynakládá veřejné prostředky, které aktivně vyhledává, aktivně získává další prostředky jinou činností, rozvíjí strategická partnerství, sponzorství a dárcovství, fundraising, k realizaci cílů využívá projektové řízení, vše s ohledem na klimatické změny a výzvy současnosti a budoucnosti, dokáže pružně reagovat na změny díky nastaveným procesům. Instituce je řízena transparentně, je respektováno základní poslání muzea a kompetence jednotlivých zaměstnanců, kteří jsou podporováni k růstu a přizváni ke spolupráci. Klíčovou roli hraje leadership a excellence.

E) Dílčí cíle

A. SMARTER sbírka

Strategický cíl A: Být lídrem ve vývoji a aplikování moderních muzeologických trendů a smysluplně využívaných technologií pro muzejní práci akcentující potenciál sbírkových předmětů.

- A.1. Vytvořit efektivní systém managementu Sbírký NZM (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná).
- A.2. Pokračovat v zajištění efektivní ochrany kulturních a přírodních památek a uložení sbírek a fondů (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná ve spolupráci s pobočkami).
- A.3. Implementovat metodiku ochrany nemateriálního agrárního kulturního dědictví a jeho prezentace (garantem plnění dílčího cíle je oddělení vědy a výzkumu ve spolupráci se sekci odbornou).
- A.4. Posílit internacionalizaci vědy a výzkumu v oblasti muzeologie a v dalších vědních oborech souvisejících se zaměřením NZM (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná).
- A.5. Nastavit metodiku odborného zpracování „born-digital sbírek“ (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná).
- A.6. Pokračovat v revitalizaci budov a areálů NZM v Praze, na Kačíně, na Ohradě a v Čáslavi a podle ekonomických možností rozvíjet materiálně-technickou základnu NZM v Čáslavi a Ostravě, udržovat v dobrém stavu areál NZM Valtice (garantem plnění dílčího cíle jsou pobočky ve spolupráci se sekci pro ekonomiku a investice a sekci pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- A.7. Využívat možností podpory snižování energetické závislosti NZM (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- A.8. Provést podrobnou analýzu energetické náročnosti budov a přijmout odpovídající opatření dle ekonomických možností (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).

B. SMARTER komunikace

Strategický cíl B: Umožnit efektivní sdílení informací, znalostí a poznatků o historii, současnosti a budoucnosti zemědělství a souvisejících oblastí lidského života na základě promyšlené práce se Sbírkou NZM.

- B.1. Aplikovat znalosti zejména s využitím hodnot sbírkových předmětů, archiválií, knihovního fondu, statků nemateriálního agrárního kulturního dědictví, zanikajících dovedností a know-how do formy atraktivních muzejních produktů, které budou resilientní a orientované na potřeby jednotlivých cílových skupin (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná ve spolupráci s pobočkami).
- B.2. Vypracovat a implementovat marketingovou strategii (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- B.3. Zefektivnit a rozšířit muzejní edukaci (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- B.4. Vytvořit funkční, inspirativní a bezpečné prostředí pro své klienty/komunity a jejich vzdělávání a příjemné trávení volného času (garantem plnění dílčího cíle jsou pobočky).
- B.5. Rozšířit tuzemskou a zahraniční spolupráci (garantem plnění dílčího cíle je sekce odborná ve spolupráci s oddělením vědy a výzkumu).

C. SMARTER instituce

Strategický cíl C: Nastavit promyšlený a efektivní systém řízení celé instituce s ohledem na udržitelnost a nízkouhlíkovou politiku a vysokou resilienci.

- C.1. Uplatnit chytré řízení všech procesů v instituci s využitím všech dat (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro ekonomiku a investice).
- C.2. Realizovat promyšlenou personální politiku (garantem plnění opatření je sekce pro ekonomiku a investice).
- C.3. Realizovat jednotnou politiku komunikace dovnitř i navenek (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro ekonomiku a investice).
- C.4. Zajistit bezpečnost pro všechny procesy a objekty instituce, včetně ochrany měkkých cílů, eliminace hybridních hrozeb a zajištění kybernetické bezpečnosti (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- C.5. Aktivně vyhledávat veřejné prostředky a další zdroje financování, rozvíjet strategická partnerství, sponzorství a dárcovství, fundraising (garantem plnění dílčího cíle je sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha).
- C.6. Nadále využívat projektové řízení k realizaci cílů (garantem plnění dílčího cíle je generální ředitel).

Návrh opatření

A. SMARTER sbírka

Strategický cíl: Být lídrem ve vývoji a aplikování moderních muzeologických trendů a smysluplně využívaných technologií pro muzejní práci akcentující potenciál sbírkových předmětů.

A.1. Vytvořit efektivní systém managementu Sbírký NZM.

A.1.1. Inovovat interní mechanismy a nástroje pro řízení Sbírký NZM.

A.1.2. Implementovat elektronický nástroj pro management sbírky – pro evidenci, konzervaci, digitalizaci a prezentaci.

A.2. Pokračovat v zajištění efektivní ochrany a uložení kulturních a přírodních památek, sbírek a fondů.

A.2.1. Vypracovat soubor metodických a fyzických opatření pro efektivní ochranu Sbírký NZM, včetně interních kontrolních mechanismů.

A.2.2. Realizovat fyzická opatření pro efektivní ochranu Sbírký NZM (zejména depozitáře na pobočce NZM Čáslav).

A.2.3. Implementovat systém správců depozitářů a budovat adekvátní materiálové depozitáře.

A.2.4. Vybudovat konzervátorské pracoviště v areálu NZM Čáslav, podporovat a rozvíjet pracoviště restaurátorské dílny NZM Ohrada.

A.2.5. S ohledem na ochranu sbírky soustředit kurátorskou, konzervátorskou a badatelskou činnost v areálu NZM Čáslav co nejbližší k uloženým sbírkám.

A.2.6. Dovybavit Centrální depozitář Čáslav úložným mobiliářem a skladovou technikou.

A.3. Implementovat metodiku ochrany nemateriálního agrárního dědictví a jeho prezentace.

A.3.1. Vypracovat návrh metodiky ochrany nemateriálního agrárního dědictví a jeho prezentace ve spolupráci s Národním ústavem lidové kultury.

A.3.2. Implementovat schválený návrh metodiky ochrany nemateriálního agrárního dědictví a jeho prezentace ve spolupráci s Národním ústavem lidové kultury.

A.4. Posílit internacionalizaci vědy a výzkumu v oblasti muzeologie a v dalších vědních oborech souvisejících se zaměřením NZM.

A.4.1. Organizovat a účastnit se mezinárodních konferencí a workshopů.

A.4.2. Zapojit se do mezinárodních projektů.

A.4.3. Být aktivní v mezinárodních profesních sdruženích.

A.5. Nastavit metodiku odborného zpracování „born-digital¹³ sbírek“.

A.5.1. Vypracovat návrh metodiky tezaurace „born-digital sbírek“.

A.5.2. Implementovat management správy „born-digital sbírek“ a nastavit repozitáře¹⁴.

---

13 Born-digital sbírkový předmět – předmět, který vznikl původně výhradně v digitální podobě.

14 Repozitáře – úložiště born-digital dokumentů a digitalizovaných dokumentů.

A.6. Pokračovat v revitalizaci budov a areálů NZM v Praze, na Kačině, na Ohradě a v Čáslavi a podle ekonomických možností rozvíjet materiálně-technickou základnu NZM v Čáslavi a Ostravě, udržovat v dobrém stavu areál NZM Valtice.

A.6.1. Pokračovat v revitalizaci budovy a areálu pobočky NZM Praha včetně vybudování občerstvovacího zařízení na nádvoří a realizovat tam opatření B.1.1.

A.6.2. Pokračovat v revitalizaci areálu NZM Čáslav a realizovat tam opatření A.2.2., A.2.4., A.2.5., A.2.6. a B.4.6.

A.6.3. Pokračovat v revitalizaci areálu národní kulturní památky Kačina a realizovat tam opatření B.4.5. a B.4.6.

A.6.4. Pokračovat v revitalizaci areálu národní kulturní památky Ohrada a realizovat tam opatření B.4.6.

A.6.5. Rozvíjet areál NZM Ostrava a realizovat tam opatření B.4.6.

A.6.6. Udržovat areál pobočky NZM Valtice a rozvíjet jeho potenciál.

A.6.7. Zabezpečit investiční záměry dle specifikace jednotlivých poboček NZM (včetně kompenzace neuznatelných nákladů IROP).

A.7. Využívat možností podpory snižování energetické závislosti NZM.

A.7.1. Vybudovat fotovoltaiku na budově NZM Ostrava.

A.7.2. Vybudovat fotovoltaiku na budovách NZM Čáslav.

B. SMARTER komunikace

Strategický cíl B: Umožnit efektivní sdílení informací, znalostí a poznatků o historii, současnosti a budoucnosti zemědělství a souvisejících oblastí lidského života na základě promyšlené práce se Sbírkou NZM.

B.1. Aplikovat znalosti zejména s využitím hodnot sbírkových předmětů, archiválií, knihovního fondu, statků nemateriálního kulturního dědictví, zanikajících dovedností a know-how do formy atraktivních muzejních produktů, které budou resilientní a orientované na potřeby jednotlivých cílových skupin.

B.1.1. Realizovat dynamické expozice Potravinářství, Rybářství, Ledárna a další podle ekonomických možností.

B.1.2. Pokračovat v realizaci výstav na aktuální témata.

B.1.3. Komunikovat témata a sbírky prostřednictvím moderních nástrojů: esbirky.cz, Europeana, on-line výstavy a sociální sítě.

B.1.4. Oslovit zahraničního návštěvníka prostřednictvím přesahových výstav v rámci euroregionů.

B.1.5. Komunikovat pro veřejnost témata mimo budovy muzeí (např. projekt Lesnický významné místo, naučné či poznávací turistické stezky se zemědělskou tematikou).

B.1.6. Vytvořit podsbíрку dokumentující moderní přístupy v zemědělství a potravinářství a využívat ji pro muzejní komunikaci.

B.1.7. Vybrané výstavy a expozice NZM provozovat jako bilingvní, stávající doplnit.

B.2. Vypracovat a implementovat marketingovou strategii.

B.2.1. Vypracovat marketingovou strategii.

B.2.2. Implementovat marketingovou strategii.

B.3. Zefektivnit a rozšířit muzejní edukaci.

- B.3.1. Zavést jednotný systém evaluace edukačních programů.
- B.3.2. Vymezit pozici hlavního edukátora s pozicí odborného metodika, kmenových edukátorů a týmem externích lektorů a metodickým vedením ostatních poboček NZM.
- B.3.3. Vypracovat a implementovat strategii muzejní edukace.
- B.3.4. Vytvořit a stabilizovat lektorský tým ve všech pobočkách NZM.
- B.3.5. Rozšířit vzdělávací aktivity mimo vzdělávání školních skupin (tvorba samoobslužných programů pro jednotlivé expozice, realizace příměstských táborů, komentované prohlídky a přednášková činnost, narozeniny v muzeu apod.).
- B.3.6. Zajistit průběžné vzdělávání lektorů v oblasti nových trendů a technik.
- B.3.7. Zapojit se do existujících profesních skupin v oblasti muzejní edukace.
- B.3.8. Rozšířit možnosti výchovy manuální dovednosti dětí v rámci muzejní edukace (práce se dřevem a dalšími materiály).
- B.3.9. Aktivity v krajině – tematické lektorované vycházky na místa spojená s tématy NZM.

B.4. Udržovat a rozvíjet funkční, inspirativní a bezpečné prostředí pro své klienty/komunity a jejich vzdělávání a příjemné trávení volného času.

- B.4.1. Ověřit definice cílových skupin z hlediska přístupnosti a vybudovat pro ně odpovídající zázemí.
- B.4.2. Zrevidovat návštěvnický řád, zohlednit specifika jednotlivých poboček, implementovat moderní trendy.
- B.4.3. Pokračovat v nabídce moderních a atraktivních produktů pro vzdělávání a trávení volného času v NZM.
- B.4.4. Vybudovat věrnostní program pro návštěvníky NZM.
- B.4.5. Vybudovat návštěvnické centrum a dokončit transformaci zahradního dvora na Kačíně včetně edukační zahrady s replikou oranžerie.
- B.4.6. Zvýšit návštěvnický komfort na jednotlivých pobočkách NZM (tvorba oddychových zón, zkvalitňování dětských hracích zón, zajištění dostatečné a dostupné stravovací nabídky).

B.5. Rozšířit tuzemskou a zahraniční spolupráci.

- B.5.1. Organizovat partnerské výstavy ve spolupráci se zahraničními partnerskými muzei.
- B.5.2. Prezentovat sbírky NZM v zahraničí a vice versa prezentovat zahraniční sbírky v Česku.

C. **SMARTER instituce**

Strategický cíl C: Nastavit promyšlený a efektivní systém řízení celé instituce s ohledem na udržitelnost a vysokou resilienci.

- C.1. Aplikovat nové trendy v chytrém řízení všech procesů v instituci s využitím všech dat.
- C.2. Nadále realizovat promyšlenou personální politiku.
- C.3. Nadále realizovat jednotnou politiku komunikace dovnitř i navenek.
- C.4. Pokračovat v zajištění bezpečnosti pro všechny procesy a objekty instituce (včetně ochrany měkkých cílů, eliminace hybridních hrozeb a zajištění kybernetické bezpečnosti).
- C.5. Aktivně vyhledávat veřejné prostředky a další zdroje financování, rozvíjet strategická partnerství, sponzorství a dárcovství, fundraising.

C.5.1. Vytvořit koncepci podpory a spolupráce se soukromým sektorem a drobnými dárci (sponzoring výstav a dalších aktivit NZM, speciální dárcovské projekty).

C.5.2. Vytvořit projektový tým pro monitoring a realizaci grantových příležitostí.

C.6. Nadále využívat projektové řízení k realizaci cílů.

C.7. Provést energetický audit. Na objektech Čáslav a Ostrava kompletní s návrhem energetických úspor a případně s návrhem na instalaci zateplení a fotovoltaiky. Na objektech Kačina, Ohrada, Valtice a Praha základní scan termovizí k identifikaci úniků tepla.

PŘÍLOHY

1. Analýza vnitřního prostředí
2. Analýza vnějšího prostředí
3. Cílové skupiny
4. Partnerské smlouvy a memoranda
5. Plán implementace Koncepce rozvoje Národního zemědělského muzea na léta 2025–2028
6. Investiční záměry NZM 2025–2028
7. Plán implementace – provozní náklady

POUŽITÉ ZDROJE

SMĚRNICE č. 32/2023 Ministra zemědělství k výkonu zřizovatelských funkcí vůči státním příspěvkovým organizacím resortu Ministerstva zemědělství
Strategie rozvoje resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030, Praha 2016
Integrovaná strategie podpory kultury do roku 2020
Konceptce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020
Konceptce rozvoje knihoven 2021–2027
Konceptce památkové péče v České republice na období 2024–2028
Plán péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2023–2030
Strategický rámec Česká republika 2030
Národní RIS3 strategie a Národní politika výzkumu, vývoje a inovací
Strategie Digitální Česko
Česká republika 2030 – Strategický rámec pro udržitelný rozvoj
Inovační strategie České republiky 2019–2030
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2020–2024
Kulturní politika hl. m. Prahy 22+
Konceptce příjezdového cestovního ruchu hl. m. Prahy
Krajská konceptce environmentálního vzdělání, výchovy a osvěty hl. m. Prahy 2016–2025
Implementační plán Strategie adaptace hl. m. Prahy na změnu klimatu 2020–2024
Strategie 2030 Prahy 7
PROGRAM ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2021–2027
Konceptce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Jihočeského kraje na období 2021–2030
RIS3 strategie Jihočeského kraje 2021–2027 (aktualizace 2023)
Strategický plán rozvoje Smart Regionu Jihočeského kraje 2019–2023
Strategický plán města Českých Budějovic 2017–2027
Strategie rozvoje kultury v Českých Budějovicích
Strategie území správního obvodu ORP Čáslav
Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2019–2024
Konceptce ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje 2018–2028
Aktualizace programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2018–2023
Akční plán k RIS3 strategii Středočeského kraje pro rok 2023
DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY JIHMORAVSKÉHO KRAJE 2020–2024
Strategie rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na roky 2021–2027
Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje 2021–2027
Aktualizace Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+
Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021
Konceptce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025
Vize a strategie Brno 2050

Program rozvoje cestovního ruchu města Brna 2021–2025
Strategie kultury a kreativních odvětví města Brna
Strategický plán rozvoje města Znojma 2024–2030
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027
Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje „Chytřejší kraj“
2017–2023
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje
Koncept rozvoje muzejnictví v Moravskoslezském kraji
Koncept podpory kultury v Moravskoslezském kraji
Strategický plán 2023 – Ostrava
KONCEPCE ROZVOJE KULTURY STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVA #KULTURA2030
Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava IV
Adaptační strategie statutárního města Ostravy na dopady a rizika vyplývající
ze změny klimatu

https://pro.europeana.eu/files/Europeana_Professional/Publications/Digital%20transformation%20reports/The%20digital%20transformation%20agenda%20and%20GLAMs%20-%20Culture24%20findings%20and%20outcomes.pdf. A Quick Scan Report for Europeana¹⁵

Culture 24¹⁶

Nová evropská agenda pro kulturu¹⁷

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)¹⁸

Globální megatrendy pro aktualizovaný Strategický rámec udržitelného rozvoje¹⁹

Museums around the world in the face of Covid-19 – květen 2020

BLACK, Graham. *The Engaging Museum. Developing Museums for the Visitor Involvement*. London, New York 2005.

FLORIDA, Richard. *The Rise of the Creative Class*, Basic Books. New York 2002.

GENOWAYS, Hugh H., IRELAND, Lynne M. *Museum Administration 2.0*. London 2023.

GIBS, Kirsten, SANI, Margherita (ed.). *Museen und Lebenslanges Lernen – Ein europäisches Handbuch*. Berlin 2010.

HARARI, Yuval Noah. *Homo Deus, stručné dějiny zítřka*. Praha 2017.

HARARI, Yuval Noah. *21 lekcí pro 21. století*. Praha 2019.

HARTMUT, John, DAUSCHEK, Anja (ed.). *Museen neu denken: Perspektiven der Kulturvermittlung und Zielgruppenarbeit*. 2008.

JAGOŠOVÁ, Lucie, KIRSCH, Otakar a kol. *Muzejní profese a veřejnost*. Brno 2016.

---

15 https://pro.europeana.eu/files/Europeana_Professional/Publications/Digital%20transformation%20reports/The%20digital%20transformation%20agenda%20and%20GLAMs%20-%20Culture24%20findings%20and%20outcomes.pdf

16 <https://www.culture24.org.uk/>

17 https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/nova-evropska-agenda-pro-kulturu-11118.pdf

18 Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) – OSN Česká republika

19 <https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/CR-2030/Prehled-globalnich-megatrendu.pdf>

KARTOUS, Bohumil. No Future. Vezeme děti na parním stroji do virtuální reality? Nakladatelství 65. pole, 2019.

KEEN, Andrew. Jak opravit budoucnost. Praha 2019.

MATT, Gerald. Kultur und Geld. Das Museum – ein Unternehmen. Ein praxisorientierter Leitfaden. Wien 2001.

OCHRANA, František, PLAČEK, Michal, PŮČEK, Milan Jan, ŠIMČÍK, Antonín. Management a hospodaření muzeí. Praha 2018.

ROSS, Alec. Obory budoucnosti. Praha 2019.

SACCO, Pier Luigi. Culture 3.0: A new perspective for the EU 2014-2020 structural funds programming. EENC Paper, April 2011.

SIMON, Nina. The Participatory Museum, 2010.

STRÁNSKÝ, Zbyněk Z. Úvod do muzeologie. Brno 2000.

THUN-HOHENSTEIN, Christoph. Die Zukunft liegt in unseren Händen. In: handWerk. Tradiertes Können in der digitalen Welt, Verlag für moderne Kunst. Wien 2016.

TOFFLER, Alvin, TOFFLER, Heidi. Nová civilizace. Třetí vlna a její důsledky. Praha 2001.

WAIDACHER, Friedrich. Příručka všeobecné muzeologie. Bratislava 1999.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AIMA – Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (International Association of Agricultural Museums)

AMG – Asociace muzeí a galerií České republiky

BIM – informační model budovy

BOZP – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

CES – Centrální evidence sbírek muzejní povahy

CMS – Systém správy sbírek (Collection Management System)

COVID-19 – koronavirové onemocnění 2019

ČZV – Česká akademie zemědělských věd

ČR – Česká republika

ČV ICOM – Český výbor Mezinárodní rady muzeí (International Council Of Museums)

ČZU – Česká zemědělská univerzita

databáze BACH – on-line databáze podsbírek NZM

databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory

DOV – Dolní oblast Vítkovice

DRKVO – Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace

EHMK – Evropské hlavní město kultury

Erasmus+ – program EU na podporu vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu v Evropě

EU – Evropská unie

EU Green Deal – Zelená dohoda pro Evropu je balíček opatření Evropské komise, který by měl občanům a společností v Evropské unii zajistit přechod na udržitelnější, ekologičtější hospodářství

EUR – euro – oficiální měna velké části evropských zemí

GŘ – generální ředitel

Horizon 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace EU

ICOM – Mezinárodní rada muzeí (International Council Of Museums)

IROP – Integrovaný regionální operační program – Ministerstvo pro místní rozvoj

ITI – integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)

ICT – informační a komunikační technologie (Information and Communication Technology)

IoT – Internet of Things – internet věcí

MAS – místní akční skupiny

Metodika17+ – Metodika hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací

MK – Ministerstvo kultury

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MOOD – marketingově-obchodní oddělení NZM

MZE – Ministerstvo zemědělství

NAKI – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity

NM – Národní muzeum

NMP – Národní muzeum v přírodě

NPÚ – Národní památkový ústav

NTM – Národní technické muzeum

NÚLK – Národní ústav lidové kultury

NZM – Národní zemědělské muzeum

OP IROP II – Integrovaný regionální operační program

OP TAK – Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

OPŽP – Operační program Životní prostředí

program TPCA – grantový program s cílem přispívat k rozvoji kolínského regionu

program ZEMĚ II – program na podporu aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2024–2032

PR – Public relations – vztahy s veřejností

s. p. o. – státní příspěvková organizace

SARS-CoV-2 – RNA koronavirus, který způsobuje onemocnění COVID-19

Sb. – Sbírka zákonů

smart farming – chytré zemědělství

SMARTER – 1. chytřejší; 2. zkratka z anglického originálu: S jako Specific – konkrétní, M – jako Measurable – měřitelný, A jako Achievable – dosažitelný, R jako Realistic – realistický, Time Specific – termínovaný, E jako Enjoyable – zábavný a R jako Reevaluate – opakovaně hodnotitelný

SWOT – zkratka z anglického originálu: S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby)

UNESCO – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

ÚKZÚZ – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

VaV – výzkum a vývoj

v. v. i. – veřejná výzkumná instituce

Zemědělství 4.0 – termín pro nové trendy zahrnující větší zájem o precizní zemědělství, internet věcí (IoT) a používání třídění velkých dat pro větší efektivnost výživy rostoucí populace a změny klimatu, aneb 4. zemědělská revoluce, „smart/chytré zemědělství“, digitalizace „tradičního“ odvětví

